

OBEZİTE MERKEZLERİ VE OBEZİTE CERRAHİ UYGULAMALARI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, obezite tedavisini sağlamak amacıyla obezite merkezlerinin açılmasına, fiziki şartlarına, asgari donanım, ekipman ve personel standartlarına, obezite programının işleyişine ilişkin usul ve esaslar ile obezite cerrahisi uygulamalarına, obezite cerrahisi yapılacak sağlık tesisinin sahip olması gereken şartlara, asgari donanım, araç, gereç ve personel standartlarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik; Sağlık Bakanlığına, üniversitelere, gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait ikinci ve üçüncü basamak sağlık tesislerini, obezite merkezlerinde ve obezite cerrahisinde görev alan personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 352 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine, 355 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (c) ve (e) bentlerine ve 508 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- b) Daimi konsültan tabip: Her obezite hastasını muayene edip değerlendirmesi gereken iç hastalıkları/endokrinoloji ve metabolizma hastalıkları, kardiyoloji, fiziksel tıp ve rehabilitasyon, genel cerrahi ve ruh sağlığı ve hastalıkları uzman tabibini,
- c) Genel Müdürlük: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- ç) Koordinatör: Obezite merkezi sorumlu tabibi tarafından, koordinasyondan sorumlu olmak üzere görevlendirilen personeli,
- d) Merkez: Obezite merkezini,
- e) Müdürlük: İl sağlık müdürlüğünü,
- f) Sağlık tesisi: Sağlık Bakanlığına, üniversitelere, gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumlarını,
- g) Sorumlu tabip: Obezite tedavi hizmetlerinin organizasyonundan, ilgili kliniklerle bir bütün olarak ekip anlayışı içerisinde planlanıp yürütülmesinden, ekibinde görevli tüm personelden yöneticiye karşı sorumlu olmak üzere yönetici tarafından görevlendirilen tabibi,
- ğ) Yönetici: Sağlık Bakanlığına ait sağlık tesisleri için hastane başhekimini, üniversitelere ait sağlık tesisleri için sağlık uygulama ve araştırma merkezi başhekimini, özel sağlık tesisleri için mesul müdürü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Obezite Merkezleri

Merkezin genel özellikleri ve açılması

MADDE 4- (1) Obezite tedavisinde etkin ve sürdürülebilir mücadelenin uygulanması amacıyla, obezite hastalarını multidisipliner bir yaklaşım modeli ile tedavi etmek, konuyla ilgili deneyimli ekipler yetiştirerek gelişen örnekleri ülke genelinde yaygınlaştırmak üzere sağlık tesisleri bünyesinde merkez açılabilir. Merkez açılması planlanan sağlık tesisinde iç hastalıkları/endokrinoloji ve metabolizma hastalıkları, kardiyoloji, ruh sağlığı ve hastalıkları, fiziksel tıp ve rehabilitasyon ve genel cerrahi uzmanlık dallarında hizmet verilmesi zorunludur.

(2) Merkez açmak isteyen yönetici tarafından, asgari personel standardına uygun nitelikte merkezde görevlendirilen personel isim listesi ve merkezin bütün mekânlarının ebatlarını ve ne amaçla kullanılacağını gösteren kroki, Ek-1'de yer alan Obezite Merkezi Açma Başvuru Formuna eklenerek Müdürlüğe başvuruda bulunulur.

(3) Başvuru Müdürlükçe dosya üzerinde incelenir. Dosyada eksik bulunmaması hâlinde, biri tabip olmak üzere üç kişiden oluşan inceleme ekibi tarafından yerinde incelenir. Başvurunun uygun bulunması halinde, onay ve faaliyet izni verilmesi için dosya Genel Müdürlüğe gönderilir.

(4) Bünyesinde merkez açılması uygun görülen sağlık tesisi adına Genel Müdürlükçe onay ve faaliyet izni verilir.

Merkezin fiziki şartları ve asgari donanım standartları

MADDE 5- (1) Merkez toplu bir mekân halinde bir arada bulunmalı, bir bütün halinde ve ünite olarak işlemelidir. Merkezde bulunan hizmet alanlarına ilişkin fiziki şartlar ve asgari donanım standartları şunlardır:

a) Koordinatör odası: Hasta ile görüşme hizmetlerinin verilebileceği, amaca uygun araç, gereç ve ortama sahip, bir masaüstü bilgisayar ve ekipmanları bulunan mekândır.

b) Görüşme odası: Hasta ile görüşme hizmetlerinin verilebileceği, amaca uygun tıbbi araç, gereç ve ortama sahip, en az bir kilo-ağırlık-vücut bileşenleri ölçüm cihazı, bir tansiyon ölçüm cihazı; bir boy ölçüm cihazı, bir masaüstü bilgisayar ve ekipmanları bulunan mekândır. Merkezin hasta yüküne göre ihtiyaç bulunması halinde birden fazla görüşme odası bulundurulabilir.

c) Sorumlu tabip odası: Tabibin hastasına müdahale edebildiği, görüşme hizmetlerinin de verilebileceği, amaca uygun tıbbi araç, gereç ve ortama sahip ve bir masaüstü bilgisayar ve ekipmanları bulunan mekândır.

ç) Eğitim odası: Bir adet 20 kişilik toplantı salonu bulunan ve bu salonda oturma sandalyeleri ve bir sunum masası olan mekândır. Toplantı salonu grup eğitimlerinde kullanılmak üzere sıralı düzende veya U düzeninde şekillendirilebilir olmalıdır. Uzmanlar tarafından görsel destekli sunumlar ve eğitimler yapılabilecek ve kişilere eğitim sonrası değerlendirme anketleri uygulanabilmelidir. Bu sebeple sunum masasında bir bilgisayar ve buna bağlı projektör ve sunum perdesi olmalıdır.

d) Aktivite ve grup tedavi-terapi odası: Yirmi kişilik daire şeklinde oturulabilen aktivite ve grup terapi odası olan mekandır. Grup terapi odası aynı zamanda egzersiz eğitim odası olarak da kullanılabilir. Şartlar mümkün olduğu takdirde bir adet ayrıca egzersiz eğitim odası olması daha da faydalıdır.

e) Egzersiz eğitim odası: Hastalara fiziksel-ruhsal rahatlamalarını sağlayacak tedavi ve hizmetlerin ve psikososyal hizmetlerin verileceği isteğe bağlı oluşturulan mekândır.

(2) Merkez bünyesinde bulunan odalar her bir oda için aranan şartları taşıması kaydıyla birden fazla amaç için kullanılabilir.

Merkezde çalışacak personele ait asgari standartlar

MADDE 6- (1) Yönetici tarafından, merkezlere; sağlık hizmet sunucusunun rolü ve merkezlerde sunulan obezite karma tedavi hizmetinin kapsamı ve hasta yoğunluğu dikkate alınarak tabi olunan mevzuata uygun olarak sorumlu tabip ve diğer personel görevlendirilir.

(2) Merkezde sağlık hizmeti, sorumlu tabibin denetim ve sorumluluğunda, koordinatör, hemşire, fizyoterapist, diyetisyen, psikolog ve hasta kayıt ve danışma görevlisi ile yürütülür.

(3) Merkezde görevlendirilen personele sorumlu tabip tarafından, obezite ile ilgili eğitim verilir.

(4) Çalışma düzeni ve saatleri, ilgili mevzuat çerçevesinde sorumlu tabibin teklifi ve yöneticinin onayı ile belirlenir.

Merkezde yapılacak iş ve işlemler

MADDE 7- (1) Merkezde yapılacak iş ve işlemler şunlardır:

a) Hastaların yapılan tahlil ve tetkik sonuçlarına göre ilgili uzman tabipler tarafından ilk muayenelerini yapmak.

b) Obezite dışında başka hastalıkları varsa ilgili bölümlerce tedavi edilmesini sağlamak.

c) Vücut ağırlığı ve boy ölçümlerini yapmak ve değerlendirmek.

ç) Tüm hastaların beden kitle indeksini hesaplamak ve değerlendirmek.

d) Bel çevresini ölçmek ve bel kalça oranını tespit etmek ve değerlendirmek.

e) Deri kıvrım kalınlığını ölçmek ve değerlendirmek.

f) Vücut yağ bileşimini biyoelektrik impedans yöntemiyle analiz etmek.

g) İç organlar ve karın bölgesindeki yağlanmayı biyoelektrik impedans yöntemiyle analiz etmek.

ğ) Hastanın program sürecinde vermesi gereken hedef kilosunu belirlemek.

h) Hastalara düzenli olarak obezite ve sağlıklı beslenme konularında eğitim vermek.

Merkezde tedavi gören hastanın sorumlulukları

MADDE 8- (1) Merkezde tedavi gören hastanın sorumlulukları şunlardır:

a) Merkezde çalışan ilgili personelin beslenme alışkanlıkları, besin tüketimi ve fiziksel aktivite ile ilgili sorduğu sorulara verdiği bütün cevaplarda samimi ve dürüst davranarak doğru cevap vermek.

b) Obezite ve sağlıklı beslenme konularında verilecek olan eğitimlerin hepsine düzenli olarak katılmak.

c) Bireye özgü hazırlanan diyet ve egzersiz programına tam ve doğru olarak uymak.

ç) Randevulara zamanında gelmek.

Merkezde izlem ve obezite programının işleyişi

MADDE 9- (1) Programın işleyişinde süreler hasta uyumlarına göre planlanır ve hastanın geçerli bir mazereti olmadığı sürece tanımlanan sürelerle uyulur. Programa kolay uyum sağlayan istekli hastalarda aktiviteler atlanmamak kaydı ile daha kısa sürede tamamlanabilir. Program aşamalarının hedeflerine ulaşamayan hastalar için ilgili aşamanın süresi iki katına kadar uzatılabilir.

(2) Obezite programının aşamaları şunlardır:

a) Hasta kayıt ve ön tarama aşaması:

1) Hasta kayıt ve ön tarama aşamasında amaç, hastanın merkezi tanınması aynı zamanda merkez çalışanlarının da hastayı tanınması sağlanır.

2) Kontrolden geçmek isteyen kişi aile hekimine başvurabilir; aile hekimi tarafından yapılan muayene ve değerlendirme sonucuna göre beden kitle indeksi 30 ve üstünde olan kişi eşlik eden hastalığı yok ise sağlıklı hayat merkezine, eşlik eden hastalığı var ise Hastalık Yönetim Platformu üzerinden merkeze yönlendirilir. Aile hekimi tarafından beden kitle indeksi 40 ve üstünde olan kişiler doğrudan merkeze yönlendirilir. Beden kitle indeksi 30 ve üstünde olan kişiler doğrudan merkeze başvurabilirler.

3) Merkezde hasta kayıt ve danışma görevlisi tarafından hastanın kimlik bilgileri kayıt edilir. Hemşire tarafından hastanın tansiyon, nabız, kilo, boy ve bel çevresi ölçümleri yapılarak Hastalık Yönetim Platformuna kayıt edilir.

4) Koordinatör tarafından hastanın konsültasyon randevuları ile diyetisyen, fizyoterapist ve psikolog değerlendirmeleri için randevuları ayarlanır.

5) Hasta, ilgili meslek mensupları tarafından Hastalık Yönetim Platformunda bulunan Psikososyal Destek Programı, Fizyoterapi Hizmet Programı ve Obezite Tıbbi Beslenme Tedavi Programı ile değerlendirilir. Ek-2’de yer alan Obezite Merkezi İlk Görüşme Randevuları Bilgilendirme Formu, Ek-3’te yer alan Konsültasyon Bilgilendirme Formu ve Ek-4’te yer alan Obezite Merkezi Konsültasyon Randevuları Formu ilgililer tarafından doldurularak hasta adına açılan klasör içinde elektronik ortamda saklanır.

6) Hastanın tüm değerlendirme sonuçları merkez sorumlu tabibi tarafından değerlendirilir. İstenmesi gereken ilave tetkikler var ise sorumlu tabip tarafından istenir.

b) Sağlık taraması değerlendirmesi:

1) Sağlık taraması değerlendirmesinde amaç, hastada fazla kilo oluşumuna sebep olan temel faktörlerin belirlenmesi ve obezite tedavisinden önce tedavi edilmesi gereken bir sağlık probleminin olup olmadığının tespit edilmesidir.

2) Her gün bir daimi konsültan tabip ile görüşme gerçekleştirilir. İhtiyaç halinde gerekli olabilecek diğer uzmanlık dallarında konsültasyonlar da yapılır. Merkezin çalışma programı ve hastanın uyumu dikkate alınarak aynı gün birden fazla uzman hekim muayenesi yapılabilir.

3) Daimi konsültan tabip kendi branşı dışında başka bir rahatsızlık tespit etmesi veya şüphelenmesi durumunda hastayı ilgili branşa yönlendirir ve raporunu ondan sonra tamamlar.

4) Konsültan tabip, hastada kendi branşı ile ilgili bir hastalık olup olmadığı ve hastanın obezite programına girmesinde bir sakınca olup olmadığını değerlendirir ve Ek-5’te yer alan Konsültasyon Sonuçları Kayıt Formunu doldurur. Obezite tedavisi dışında tedavi edilmesi gereken başka bir hastalık tespit etmesi halinde, bu hastalığın tedavisi eşliğinde veya sonrasında programa katılması konusunda görüş bildirir.

5) Daimi konsültan ve konsültan tabiplerin uygunluk veya devam eden diğer tedavi eşliğinde programa katılımı uygun bulması halinde hasta bir sonraki aşamaya geçer.

6) Hastanın konsültasyon değerlendirme sonuçları merkez sorumlu tabibi tarafından değerlendirilir.

7) Beden kitle indeksi 30-40 arasında olan ve eşlik eden hastalığı bulunmayan kişilerden doğrudan merkeze başvuruda bulunanların takip ve tedavileri kişilerin isteğine göre sağlıklı hayat merkezinde yapılabilir.

8) Konsültasyonlar sonunda ilgili uzman tabiplerce kişinin obezite programına katılmasına engel bir durum tespit edilmemiş ve hasta bu programa katılmak istiyorsa Ek-6'da yer alan Obezite Tedavisi Aydınlatılmış Rıza Formunu imzalar.

9) Hastalar, Ek-7'de yer alan Obezite Merkezi Grup Oluşturma Formundaki kriterler dikkate alınarak sorumlu tabip tarafından gruplandırılır.

c) Hastaların eğitimi ve bilinç değişim aşaması:

1) Hastaların eğitimi ve bilinç değişimi aşamasında amaç hastada obezite konusunda farkındalık oluşturmak ve bilinç değişimini başlatmak olup, hastalar bir hafta boyunca grup eğitimine dâhil edilir.

2) Hastalara, tercihen günde yarım günü geçmeyecek şekilde obezite ve yaşam, beden algısı, sağlıklı beslenme, obezite hakkında tıbbi bilgiler, sağlık ve yaşam başlıklı eğitimler verilir.

3) Bilinç ve bilgi değişimi olacağından eğitimler yarı sunum yarı interaktif toplantı tarzında yapılarak hastaların aktif katılımı sağlanmalı, soru-cevap ve tekrarlarla hastaların bilişsel kazanımları edindiklerinden emin olunmalıdır.

4) Bu aşamada diyetisyen tarafından hastanın durumuna uygun diyet programı düzenlenir.

ç) Planlama ve bilinç değişimi aşaması:

1) Planlama ve bilinç değişimi aşamasında amaç, hastanın beslenme ve aktivite davranışlarında değişiklik oluşturabilmek olup, bu aşama dört hafta sürer.

2) Hasta, her hafta en az bir grup toplantısına katılır. Bu toplantılara diyetisyen, psikolog, hemşire ve fizyoterapistin katılımı sağlanır. Bilinç değişimi olarak ele alınan tüm konuların hastalarda davranış değişimine dönüşmesi ve kilo vermenin başlaması grup toplantılarıyla sağlanır.

3) Hemşire, fizyoterapist, diyetisyen ve psikolog ile ayrı toplantılar yapılarak yoğun etkileşimli haftalık grup toplantıları ile dört haftada kilo vermeye başlama planlanır.

4) Bu aşamada hedef olarak kaybedilecek kilonun % 5-15'ine ulaşma planlanmalıdır.

d) Davranış değişimi ve hedef kiloya ulaşma aşaması:

1) Davranış değişimi ve hedef kiloya ulaşma aşamasında amaç, kilo artışına neden olan etkenlerden uzaklaşmak ve yaşam biçimini kalıcı olarak değiştirmek olup, bu aşama sekiz hafta sürer.

2) Hasta, iki haftada bir grup toplantısına katılır. Bu toplantılara diyetisyen, psikolog, hemşire ve fizyoterapistin katılımı sağlanır. Bu toplantılarda hedef kiloyu yakalama çalışmaları yapılır.

3) Hemşire tarafından iki haftada bir kere hastanın tansiyonuna bakılır, nabız sayımı yapılır, kilosu tartılır, boy ve bel çevresi ölçülür ve Hastalık Yönetim Platformunda kayıt edilir.

4) Bu aşamada sağlıklı yaşam ve çevresel değişimler geliştirmiş kişi ve gruplara pekiştirme çalışmaları yapılır. Bu amaçla Psikososyal Destek Programı, Fizyoterapi Hizmet Programı ile Obezite Tıbbi Beslenme Tedavisi Programı kullanılır.

5) Bu aşamada hedef olarak kaybedilecek kilonun % 5-15'ine ulaşılamaması durumunda ek tedaviler olarak ilaç tedavileri, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları, aile görüşmeleri veya bireysel görüşme terapileri uygulanabilir ya da hasta 15 inci maddede belirtilen cerrahi uygulama kriterlerine göre obezite cerrahisine yönlendirilir.

e) Hedef kiloyu koruma ve çevre değişimi aşaması:

1) Hedef kiloyu koruma ve çevre değişimi aşamasında amaç, hastanın öğrenmiş olduğu bilgileri çevresine yayarak çevresel bir değişim ve farkındalık oluşturmasını sağlamak olup, bu aşama sekiz hafta sürer.

2) Hasta, iki haftada bir kez grup toplantısına dâhil edilir.

3) Hemşire tarafından iki haftada bir kere hastanın tansiyonuna bakılır, nabız sayımı yapılır, kilosu tartılır, boy ve bel çevresi ölçülür ve Hastalık Yönetim Platformunda kayıt edilir.

4) Bu aşamada, hedef kiloyu yakalamış kişilerin sağlıklı yaşam becerilerini ve kilolarını korumaları, çevresel ve sosyal alışkanlıklarını değiştirmeleri ve kalıcı kilolarına sahip çıkmaları sağlanmalı, hedef kilo bütün verilecek kilodan az ise programın tekrarı ve yeniden hedef kilo tespiti ve tekrar kilo vermeye başlama zamanlaması planlanmalıdır.

5) Bu aşamada Hastalık Yönetim Platformunda bulunan Psikososyal Destek Programı, Fizyoterapi Hizmet Programı ile Obezite Tıbbi Beslenme Tedavisi Programı kullanılır.

Merkezde tutulacak kayıtlar ve kayıtların saklanması

MADDE 10- (1) Merkezde çalışanlar tarafından tutulmakta olan hasta kayıtları veri tabanını oluşturur ve merkeze başvuran hastalar adına bir kayıt dosyası açılır.

(2) Kayıt dosyasında; bilgilendirme konuları kontrol, aydınlatılmış rıza, ilk görüşme randevuları bilgilendirme, grup oluşturma ve uyum yüzdesi, konsültasyon randevuları, konsültasyon bilgilendirme ve konsültasyon sonuçları kayıt formu bulunur.

(3) Her hastaya ait ayrı dosya bulunması, verilerin bilgisayar ortamında kaydedilmesi ve arşiv mevzuatında belirtilen süre ve şekilde muhafazası, hastalara ait kişisel bilgi ve istatistiklerin paylaşımı konusunda gerekli güvenlik önlemlerinin alınması zorunludur.

(4) Tüm kayıtlar, obezite takip ve tedavi hizmetinin sona ermesinden sonra merkez veya sağlık tesisinin arşivinde saklanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Obezite Cerrahisi Uygulama Merkezleri

Başvuru ve sağlık tesisinde aranan şartlar

MADDE 11- (1) Obezite Cerrahisi Uygulama Merkezi; bünyesinde tescili yapılmış üçüncü seviye erişkin yoğun bakım servisi ve endoskopi ünitesi ile obezite şartlarına uygun alt yapı ve cerrahi donanım şartlarını haiz ameliyathanesi, ameliyat masası, sedyesi, hasta yatağı, tekerlekli sandalye ile yere monte edilmiş/yerden destekli tuvaletleri bulunan, ameliyat sonrası dönemde oluşabilecek komplikasyonlara zamanında ve etkili bir şekilde müdahale edilebilecek sağlık tesislerinde yapılabilir.

(2) Bünyesinde obezite cerrahisi yapmak isteyen yönetici tarafından, bu Yönetmelikte belirtilen asgari standartları karşıladığını belirterek Müdürlüğe başvuruda bulunulur.

(3) Başvuru, Müdürlükçe dosya üzerinde incelenir. Dosyada eksik bulunmaması hâlinde, biri tabip olmak üzere üç kişiden oluşan inceleme ekibi tarafından Ek-9'da yer alan Obezite Cerrahisi Yapılan Sağlık Tesisleri Denetim Sorgu ve İdari Yaptırım Formuna göre yerinde incelenir. Başvurunun uygun bulunması halinde Valilik onayı alınarak Bakanlığa bildirilir. Uygun görülen kuruluşlara Bakanlıkça "Obezite Cerrahisi Uygulama Merkezi" faaliyet izin belgesi düzenlenir.

(4) Obezite cerrahisi uygulamalarının yapılacağı sağlık tesislerinin, ameliyat öncesi gerekli değerlendirme ve konsültasyonların yapılabileceği yeterlilikte uzman tabip ve donanım altyapısı imkânlarına sahip olması gerekir.

(5) Sağlık tesisinde obezite cerrahisi uygulanan hastalara ihtiyaç halinde kardiyovasküler yaşam desteği sağlanabilmelidir.

(6) İkinci basamak sağlık tesislerinde obezite cerrahisi uygulanması esnasında ve sonrasında gelişebilecek komplikasyonlar için üçüncü basamak sağlık tesisi ile hasta transfer protokolü yapılmış olmalıdır.

Obezite cerrahisinde kullanılacak ekipman

MADDE 12- (1) Obezite cerrahisi uygulaması için kullanılacak bütün ekipmanın obezite hastalarına uygunluğu; ağırlık kapasiteleri ve fonksiyonelliği yönünden üretici firma tarafından belgelendirilir ve hastanın hareket etmesi ve transfer edilmesi için kullanılacak sistemler hastaların bakım gördüğü yerlere yerleştirilir. Ekipmanı kullanacak personel bu konuda eğitilir.

(2) Obezite cerrahisi için hasta seçim kriterleri, mevcut ekipmanın ağırlık sınırlarına uygun olmalıdır. Merkez, ekipman ağırlık sınırlarını aşan hastalar için hasta bakım yöntemlerini belirlemeli ve güvenlik tedbirlerini almalıdır.

(3) Obezite cerrahisi uygulaması esnasında ve cerrahi uygulama sonrasında kullanılacak olan ameliyathane, acil servis alanı, radyoloji odası, bekleme alanları ve cerrahi sonrası bakım hizmetlerinin verileceği alanlarda bulunan bütün cihaz ve mobilyalar, koridorlar ve kapılar bu

hastaların kullanımına uygun olmalıdır. Hastaların kullanacağı tuvalet ve duş alanları; hastaların kullanımına uygun olmalıdır.

Obezite cerrahisi uygulaması için asgari personel standartları

MADDE 13- (1) Obezite cerrahisi uygulayacak sağlık tesisinde, belirlenen standartlara sahip cerrahi uzman tabip ve ameliyat ekibinin haricinde, iç hastalıkları/endokrinoloji ve metabolizma hastalıkları, kardiyoloji, ruh sağlığı ve hastalıkları, anestezi ve reanimasyon dallarında uzman konsültan tabiplerin bulunması zorunludur.

(2) İhtiyaç halinde ise göğüs hastalıkları, fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzmanlık dallarında ve ihtiyaç halinde diğer uzmanlık dallarında konsültan tabiplere ulaşabilme imkânı olmalıdır.

(3) Obezite cerrahisi yapılacak hastaya ameliyat sonrası beslenme ve yaşam tarzı değişikliği kazanabilmesi için sağlık tesisinde ameliyat öncesi/sonrası verilecek eğitimlerde ve hastaların ameliyat sonrası takiplerinin yapılması için görevlendirilmek üzere fizyoterapist, diyetisyen, ve psikolog çalıştırılmalıdır.

Obezite cerrahisi uygulayacak uzman tabiplerde aranan özellikler

MADDE 14- (1) Obezite cerrahisi yapmak isteyen ana dalı genel cerrahi uzmanlığı olan tabiplere Bakanlıkça obezite cerrahisi uygulama belgesi düzenlenir. Bu belgeye sahip olmayan uzman tabipler obezite cerrahisi uygulayamaz.

(2) Obezite cerrahisi uygulayacak uzman tabiplerin en az 15 vakalık obezite cerrahisi ameliyatına katıldığını gösterir başhekimlik onaylı belgeye sahip olan ve Bakanlıkça düzenlenen uzaktan eğitim sistemi üzerinden 16 saat teorik eğitimi alan uzman tabip Bakanlığa başvuruda bulunur. **(Danıştay Onuncu Dairesinin 18/10/2023 tarihli ve E.:2023/3784 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan ve İDDK'nın 13/6/2024 tarihli ve YD İtiraz No: 2024/305 sayılı kararı ile YD kararı onaylanan cümle: Bakanlıkça yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülenlere obezite cerrahisi uygulama belgesi düzenlenir.)**

Obezite cerrahisi uygulama kriterleri

MADDE 15- (1) Obezite cerrahisi uygulanacak hastalara genel cerrahi, endokrinoloji ve metabolizma hastalıkları/iç hastalıkları, ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı tabiplerin bulunduğu sağlık kurulu tarafından obezite cerrahisi olabilir raporu e-rapor üzerinden düzenlenir. Obezite cerrahisi uygulanacak her hastanın raporu sistem üzerinden kontrol edilir ve hasta dosyasında bulunur. Hastanın eşlik eden hastalığının olması halinde bu hastalıkla ilgili branş uzmanı tabip de sağlık kuruluna iştirak ederek hastanın eşlik eden hastalığı sağlık kurulu raporunda belirtilir.

(2) Beden kitle indeksi 30'un altında olan hastalara obezite cerrahisi yapılamaz. Beden kitle indeksi 30-40 arasında olan hastalara obezite merkezlerinde takip ve tedavi programlarına yönlendirilmeden obezite cerrahisi yapılamaz.

(3) Beden kitle indeksi 35-40 arasında olup eşlik eden hastalığı bulunan hastalara bir obezite merkezinde takip ve tedavi programına girmeleri önerilir. Hastanın obezite cerrahisi uygulanmasını istemesi halinde obezite cerrahisi uygulanacak sağlık tesisinde e-rapor üzerinden "obezite cerrahisi olabilir" raporu düzenlenerek obezite cerrahisi uygulanabilir.

(4) Beden kitle indeksi 40'ın üzerinde olan hastalara bir obezite merkezinde takip ve tedavi programına girmeleri önerilir. Hastanın obezite cerrahisi uygulanmasını istemesi halinde obezite cerrahisi uygulanacak sağlık tesisinde e-rapor üzerinden obezite cerrahisi olabilir raporu düzenlenerek obezite cerrahisi uygulanabilir.

(5) Obezite cerrahisi uygulanan hastaya e-rapor sistemi üzerinden ameliyat olduğuna dair rapor düzenlenir. Obezite cerrahisi yapılan hasta ameliyatın gerçekleştirildiği sağlık tesisindeki takip ve tedavisinin tamamlanmasını müteakiben merkeze yönlendirilir.

(6) Hasta merkez tarafından Hastalık Yönetim Platformunda bulunan Psikososyal Destek Programı, Fizyoterapi Hizmet Programı ve Obezitede Tıbbi Beslenme Tedavisi Programı ile değerlendirilir ve 3 aylık izleme alınır.

(7) Sağlık turizmi kapsamında müracaat eden hastalardan beden kitle indeksi 30'un altında olanlara kesinlikle obezite cerrahisi yapılamaz.

Obezite cerrahisi uygulanacak/uygulanan hastanın sorumlulukları

MADDE 16- (1) Obezite cerrahisi uygulanacak/uygulanan hasta aşağıdaki kurallara uymak zorundadır:

a) Sağlık tesisinde ameliyat öncesi ve sonrası düzenlenen beslenme, egzersiz ve psikoloji ile ilgili eğitimlere düzenli olarak katılmak, bireye özgü olarak belirlenen beslenme ve egzersiz programına tam olarak uymak.

b) Ameliyatın gerçekleştirildiği sağlık tesisindeki takip ve tedavinin tamamlanmasını takiben merkezde yapılacak 3 aylık takip ve izlem programına katılmak.

c) Ameliyat sonrası uyulması gereken diğer kurallara tam olarak uymak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim, yasaklar ve idari yaptırım

MADDE 17- (1) Merkezler ve obezite cerrahisi uygulanan sağlık tesisleri; şikâyet veya ihbar üzerine yapılan olağan dışı denetimler hariç olmak üzere Müdürlük tarafından oluşturulan komisyon veya denetleme ekibi vasıtasıyla, Ek-8'de yer alan Obezite Merkezleri Denetim Sorgu ve İdari Yaptırım Formu ve Ek-9'da yer alan Obezite Cerrahisi Yapılan Sağlık Tesisleri Denetim Sorgu ve İdari Yaptırım Formu kullanılarak Müdürlükçe yılda en az bir defa olağan denetime tabi tutulur.

(2) Bu Yönetmelik kapsamındaki uygulamalar bakımından yasak olan fiiller şunlardır:

a) Bu Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlıktan faaliyet izin belgesi alınmaksızın merkez açılmaz ve faaliyette bulunulamaz.

b) Bu Yönetmelik hükümlerine göre sağlık tesislerinde Müdürlüğün izni alınmaksızın obezite cerrahisi yapılamaz.

c) Obezite cerrahisi uygulama belgesi olmayan tabipler tarafından obezite cerrahisi yapılamaz.

ç) Merkezlerde, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak ve Müdürlükten izin alınmaksızın, faaliyet izin belgesine esas olan fiziki alanlar, cihaz ve personel durumunda değişiklik yapılamaz.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından açılan merkezlerde ve obezite cerrahisi uygulamalarında bu Yönetmeliğe aykırı uygulamaların tespiti halinde; kasıt, ihmal veya kusur şüphesi bulunan ilgililer hakkında kendi mevzuatına göre soruşturma yapılır ve disiplin hükümleri uygulanır.

(4) Gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan merkezlerde ve obezite cerrahisi uygulamalarında bu Yönetmeliğe aykırı uygulamaların tespiti halinde; Ek-8'de yer alan Obezite Merkezleri Denetim Sorgu ve İdari Yaptırım Formu ve Ek-9'da yer alan Obezite Cerrahisi Yapılan Sağlık Tesisleri Denetim Sorgu ve İdari Yaptırım Formu ile belirtilen idari yaptırımlar uygulanır.

(5) Gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan merkezlerde ve obezite cerrahisi uygulamalarında bu Yönetmelikte yaptırımı bulunmayan aykırı uygulamaların tespiti hâlinde aykırılığın durumuna göre bir ayı geçmemek üzere süre verilir. Bu süre sonunda, aykırılığın giderilmediğinin tespiti hâlinde, bir önceki aya ait brüt hizmet gelirin yüzde birinden yüzde üçüne kadar idari para cezası uygulanır.

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 18- (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde, merkezin bünyesinde faaliyet gösterdiği sağlık tesisinin tabi olduğu mevzuat hükümleri ile ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Mevcut merkezlerin ve obezite cerrahisi uygulayan sağlık tesislerinin uyumu

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyette olan merkezler ve obezite cerrahisi uygulayan sağlık tesisleri, 31/12/2024 tarihine kadar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hâle getirilir.

Teorik eğitimden muafiyet

GEÇİCİ MADDE 2- (1) En az 25 vakada obezite cerrahisi ameliyatını kendisinin yaptığını belgeleyen ve Bakanlığa başvuran genel cerrahi uzmanı tabiplere, teorik eğitime girmeden obezite cerrahisi uygulama belgesi düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 14 üncü maddesinin birinci fıkrası yayımı tarihinden itibaren 3 ay sonra,

b) 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi ve 15 inci maddesi 31/12/2024 tarihinde,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)